

Kokiais būdais galima užgauliai pažeminti žmogų?

Komentaro autorė – vilnietė, aktyvi mažos Vilniaus žydų ortodoksų bendruomenės narė, ilgus metus dirbanti Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Judaikos skyriuje. Ji yra ir tarptautinės peticijos Senosioms Vilniaus žydų (Piromonto) kapinėms išsaugoti rengėja.

Veiksmu, raštu ir žodžiu

Veiksmu

2020 metai paskelbti Vilniaus „Gaono ir Lietuvos žydų istorijos metais“. Skamba skambiai? Tik skamba. Tuščia puodyne garsiai skamba. Kuo pagrįsti šie žodžiai? Planais įrengti nacionalinį konferencijų centrą ant žydų kapų? Ant Vilniaus Gaono šeimos narių, jų palikuonių ir likusių dešimčių tūkstančių žydų palaikų. Skamba? Kaip pašaipa iš 50 000 pasaulio žydų ir

ne žydų, pasirašiusių protesto peticiją. Skamba? Kaip pajuoka iš didžiųjų litvakų ješivų vadovų, garbių rabinų širdgėlos. Skamba? Kaip prievartavimas visos tautos dvasios, religinių nuostatų ir moralės normų.

Raštu

Šia „proga“ valstybės gaminama moneta „Litvakų simbolis“ – eilinis akibrokštas. Neturinti daug bendro su religija Lietuvos žydų

bendruomenė tartum cirke žongliuoja šventais vardais ir simboliais. Tikra šventvagystė naudotis Vilniaus Gaono vardu, kurio tėvo ir motinos palaikų niekinimui ji pritaria, bei agresyviai išmaitoti

menorą, kuri yra svarbus žydų religinis simbolis, siejamas su Jeruzalės šventyklos auksine žvakide, privalančia turėti griežtai vientisą formą, į ją brutaliai įspraudus pastaruju metu pamėgtą ir naudojamą nepakantumu žydams ir kitoms tautinėms mažumoms garsėjančios asmenų grupės simbolį.

Beje, ar litvakai iš Baltarusijos, Lenkijos, Ukrainos, Latvijos sutiktų su šiuo kratiniu? Ar į vietinių ir užsienio litvakų nuomonę buvo atsižvelgta? Ar iš viso ja domėtasi?

Žodžiu

Pasak legendos apie Vilnių, žynys, vardu Lizdeika, kunigaikščio Gedimino sapną apie vilko staugimą paaikškino taip: „Didysis kunigaikšti, geležinis vilkas reiškia: sostinė čia stovės, o staugimas jo viduje – tai, kad jos garsas sklis po visą pasaulį“.

Kokią gi šlovę šalis pasirenka skleisti po visą pasaulį? Garbės ir kilnumo? Ar beprasmybės ir tuščiažodžiavimo, prisidengus iškilmingais lozungais ir skausmingai išdarkytais šventais simboliais?

RUTA BLOSHTAIN